

Хто як до зими готується

Автор: Мироненко Тетяна Леонідівна

Матеріали підготувала вчитель початкових класів ФМГ№17 м. Вінниці **Мироненко Т. Л.**

2 клас

Урок розвитку зв'язного мовлення

Тема: Хто як до зими готується. Побудова і записування речень.

Мета: вчити складати і записувати два-три зв'язані між собою речення; розвивати мовлення учнів; збагачувати їх лексичний словник; розвивати спостережливість; виховувати любов до природи;

Хід уроку

I. Організаційний момент.

II. Актуалізація чуттєвого досвіду учнів.

1. Слухання і читання вірша про осінь.

Жовтень

Тихо осінь ходить гаєм.

Ліс довкола аж горить.

Ясен листя осипає.

Дуб нахмурений стоїть.

І берізка над потоком

Стала, наче молода.

Вітер, мовби ненароком.

Їй косиці розпліта...

(Н. Приходько)

2. Бесіда.

- Яка пора року описана у вірші?

- Як дерева готуються до зими?

- А як готуються до зими птахи, що залишилися зимувати?

Послухайте про це уривок з оповідання Г. Скребицького, В. Чапліної.

Хто як зимує

Завітай зимового ранку на подвір'я. По снігу стрибають горобчики, від холоду настовбурчилися, розпушилися, на м'ячики стали схожі. Стрибають, крихти підбирають. Тут же перевальцем гуляють ворони, між ними метушаться галки – так і дивляться, чим би їм поживитися. Винесуть собаці миску з їжею, тільки поставлять, а галки, ворони вже тут: навколо собаки стрибають, стараються з-під самого носа шматочок вихопити. Не витримає пес, кинеться за пташкою, а інші вже в миску лізуть. Схопить хто хліб, хто кісточку – і геть полетять.

У селі взимку біля оселі не тільки цих пташок побачити можна. Сюди і синиці, і вівсянки, і навіть обережні сороки прилітають. Голодно взимку їм у лісі. Ось вони й летять ближче до людської оселі, що підгодуватися.

III. Мотивація навчальної діяльності учнів.

Отже, частина птахів відлітає у вирій. А як же тварини готуються до зими?

Сьогодні ми будемо вчитися складати речення, пов'язані між собою за змістом. А щоб дізнатися, про яких саме тварин ми будемо говорити, відгадайте загадки.

IV. Основна частина уроку.

1. Відгадування загадок.

1) Хвіст трубою, спритні ніжки –

Плиг із гілки на сучок.

Носить все вона горішки

В золотий свій сундучок.   (білка)

2) Влітку носить сіру шубку,

Взимку – білого кожуха.

Має з тріщиною губу.

Косі очі й довгі вуха.   (заєць)

3) Гостроносий і малий.

Сірий, тихий і незлий.

Вдень ховається. Вночі

Йде шукати харчі.

Весь з тоненьких голочок.

Як він зветься?   (їжачок)

1. Розглянемо малюнки. Яка це пора року? (осінь)

а) – Що робить восени білка?

- Як вона готується до зими?

- Де живе білка? (у дуплі)

Вона все літо та осінь збирала гриби і ховала їх в різних місцях. Стрибне на землю, знайде гриб, схопить його зубами і тягне на дерево. Там вона в розвилку між гілками затисне гриб. Він так висихає, а настане зима – білочка знайде його і з'їсть. Взимку вона свої запаси шукає, але на жаль не завжди знаходить. Проте, на тому місці, де були сховані шишки та горішки, навесні може з'явитися маленька рослинка, з якої через декілька років буде рости нове дерево або кущ.

б) Що робить восени заєць?

Зайці не будують житла і їжу не запасають. Для зайців кожен кутик може стати домівкою. Зайці травоядні тварини, тому вони їдять гілочки, кору дерев. Пізньої осені вони ласують на полях листям капусти, морквою, буряком.

Заєць міняє літню шубку на зимову. Вона не тільки тепліша, але й іншого кольору.

- Від кого рятують зайця довгі ноги та біла шубка? (від лисиці та вовка).

в) А як їжак готується до зими?

Де ховається їжак? (у норі)

Восени у їжака мало поживи. Заховалися у землю черв'яки, ящірки, змії, вужі. В погожі дні осені готує собі їжачок тепле зимовище. Вночі і вдень тягне в нору сухе листя і м'який лісовий мох. За літо і осінь їжаки під шкірою запасають багато жиру, тому взимку можна відпочивати. Запасів він на зиму не робить, тому що взимку спить і їжа йому не потрібна.

- Хто ще спить взимку? (ведмідь, борсук)

3. Робота в зошитах.

Картки з опорними словами. Складіть і запишіть по 2-3 речення.

4. Зачитування складених речень.

V. Підсумок уроку.

Послухайте вірш Г.Демченко "Білочка».

- Що спільного ви можете знайти в своїх реченнях і в цьому вірші?

VI. Домашнє завдання.

Складіть 2-3 речення. Як ведмідь готується до зими?

Як до зими готується мишка?	Опорні слова Польова, мишка, зерно, збирає, колоски, стягає, нірка, глибока, збирає, теплий, пух, стелить, перина, м'яка.
-----------------------------	---

Як до зими готується зайчик?	Опорні слова У, зайчик, нема, нірка, дупло, зимує, на поверхні, літня, сіра, шубка, міняє, взимку, була, шубка, серед, снігу, не помітять.
------------------------------	--

Як до зими готується білка?	Опорні слова Господарочка, білочка, гніздо, всередині, м'яка, суха, підстилка, горіхи, жолуді, в, комірка, сушить, гриби, запаси, на, всю, зиму, вистачить.
-----------------------------	---